

Bronnenlijst

Inleiding

- Knapp, J., & Zeratsky, J. (2016). *Sprint*. Simon & Schuster.
- Winterson, J. (2021). *Twaalf bytes* (1ste editie). Atlas Contact.

Hoofdstuk 1

- *Difference Between Algorithm and Model in Machine Learning*. (2020, 19 augustus). Machine Learning Mastery. Geraadpleegd op 6 februari 2022, van <https://machinelearningmastery.com/difference-between-algorithm-and-model-in-machine-learning/>
- Hao, K. (2020, 7 december). *Training a single AI model can emit as much carbon as five cars in their lifetimes*. MIT Technology Review. Geraadpleegd op 28 maart 2022, van <https://www.technologyreview.com/2019/06/06/239031/training-a-single-ai-model-can-emit-as-much-carbon-as-five-cars-in-their-lifetimes/>
- Cheng, T. (2022, 4 januari). *Supervised, Semi-Supervised, Unsupervised, and Self-Supervised Learning*. Towards Data Science. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://towardsdatascience.com/supervised-semi-supervised-unsupervised-and-self-supervised-learning-7fa79aa9247c>
- Brownlee, J. (2019, 19 juli). *A Gentle Introduction to Generative Adversarial Networks (GANs)*. Machine Learning Mastery. Geraadpleegd op 2 april 2022, van <https://machinelearningmastery.com/what-are-generative-adversarial-networks-gans/>
- *The Narrated Transformer Language Model*. (2020, 26 oktober). [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=-QH8fRhgFHM>
- S. (2022b, maart 15). *Introduction to computer vision: History and applications*. SuperAnnotate Blog. Geraadpleegd op 29 maart 2022, van <https://blog.superannotate.com/introduction-to-computer-vision/>
- Mihajlovic, I. (2022, 29 maart). *Everything You Ever Wanted To Know About Computer Vision*. Medium. Geraadpleegd op 29 maart 2022, van <https://towardsdatascience.com/everything-you-ever-wanted-to-know-about-computer-vision-heres-a-look-why-it-s-so-awesome-e8a58dfb641e>

Hoofdstuk 2

- Du Sautoy, M. (2020). *The Creativity Code*. Amsterdam University Press.
- Miller, A. I. (2019). *The Artist in the Machine*. Amsterdam University Press.
- Johnson, S. (2010). *Where Good Ideas Come From*. Penguin.
- Brown, T. (2011). *Change by Design*. Harper.
- Van der Pijl, P., & Prins, E. (2018). *Design denken & doen* (1ste editie). Vakmedianet.
- Marconi, F. (2020). *Newsmakers*. Amsterdam University Press.
- Roose, K. (2021). *Futureproof*. Penguin Random House.
- Ars Electronica. (2021, september). *The practice of art and AI*. Hatje Cantz. <https://ars.electronica.art/newdigitaldeal/files/2021/08/artandai.pdf>
- What is the framework for innovation? Design Council's evolved Double Diamond, <https://www.designcouncil.org.uk/news-opinion/what-framework-innovation-design->

[councils-evolved-double-diamond](#); Design Council, 2022; geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.

- Newman, Damian: The Design Squiggle, <https://thedesignsquiggle.com/Download>; geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- Domingos, David: Fasen van het journalistieke proces (2009), https://www.researchgate.net/figure/Phases-of-the-journalistic-process-Domingo-et-al-2009_fig3_46395293; geraadpleegd op maandag 31 januari 2022.
- Stolze, Jim: Robot heeft geen verborgen agenda, <https://www.netkwesities.nl/1539/robot-heeft-geen-verborgen-agenda.htm>; geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- Most, Jeroen van der, Ras, Gabriëlle: (Archief) The Spirit Machine, <https://ddw.nl/nl/programma/5529/the-spirit-machine>; DDW; geraadpleegd op donderdag 27 januari 2022.
- Looper, J. Techniques of Machine Learning, <https://github.com/microsoft/ML-For-Beginners/tree/main/1-Introduction/4-techniques-of-ML>; geraadpleegd op maandag 31 januari 2022.
- Vázquez-Herrero, Jorge, Silva-Rodríguez, Alba, María-Cruz Negreira-Rey, Toural-Bran, Carlos, López García, Xosé: Total Journalism: Models, Techniques and Challenges; Springer (2021); geraadpleegd op maandag 31 januari 2022.
- Robertson, Adi: The US Copyright Office says an AI can't copyright its art, <https://www.theverge.com/2022/2/21/22944335/us-copyright-office-reject-ai-generated-art-recent-entrance-to-paradise>; geraadpleegd op dinsdag 18 januari 2022.
- Bloom, Madison: Grimes Forms New AI Girl Group NPC, Shares New Song, <https://pitchfork.com/news/grimes-forms-new-ai-girl-group-npc-shares-new-song-listen>; geraadpleegd op maandag 15 november 2021.
- Introduction to Vertex Explainable AI – Vertex AI – Google Cloud, <https://cloud.google.com/vertex-ai/docs/explainable-ai/overview>; geraadpleegd op dinsdag 25 januari 2022.

Hoofdstuk 3

- Teuwissen, Lambert, Rombouts, Stan: Nieuw onderzoek met moderne technieken: Joodse notaris verraadde adres Anne Frank, <https://nos.nl/artikel/2413384-nieuw-onderzoek-met-moderne-technieken-joodse-notaris-verraadde-adres-anne-frank>; geraadpleegd op dinsdag 18 januari 2022.
- Niderhof: Alphabetical list of free/public domain datasets with text data for use in Natural Language Processing (NLP), <https://github.com/niderhoff/nlp-datasets>; geraadpleegd op 23 februari 2022.
- Veerbeek, Joris: Verantwoording bij het onderzoek naar seksisme in de politieke arena, <https://www.groene.nl/artikel/verantwoording-bij-het-onderzoek-naar-seksisme-in-de-politieke-arena>; geraadpleegd op 23 februari 2022.
- Dalat, Yvon: HappyDB: applying data science to analyze 100,000 happy moments, <https://www.kaggle.com/datasets/ritresearch/happydb>; geraadpleegd op 23 februari 2022.
- Mediaperspectives: Werkervaringsplaatsen bij mediaorganisaties helpen ontwikkeling van AI, <https://mediaperspectives.nl/werkervaringsplaatsen-bij-mediaorganisaties-helpen-ontwikkeling-van-ai>; geraadpleegd op 3 maart 2022.

- Texty.org: Leprosy of the land, https://texty.org.ua/d/2018/amber_eng; geraadpleegd op 3 december 2020.
- Vermanen, Jerry: Klikdinges!, <https://www.getrevue.co/profile/jerryvermanen/issues/klikdinges-102-niet-door-ai-geschreven-574078>; geraadpleegd op 11 mei 2021.

Tools HS3

- Amberscript (amberscript.com)
- Amazon Web Services Rekognition (console.aws.amazon.com/rekognition)
- Cloud Vision API (cloud.google.com/vision)
- Dataset Search (g.co/datasetsearch)
- DeepL (deepl.com/nl/translator)
- Doccano (doccano.herokuapp.com)
- Docs (docs.google.com)
- HappyScribe (happyscribe.com)
- Kaggle (kaggle.com)
- LabelBox (labelbox.com)
- Lens (lens.google)
- Lobe (lobe.ai)
- Open Images (storage.googleapis.com/openimages)
- Otter (otter.ai)
- Pinpoint (journaliststudio.google.com/pinpoint)
- Translate (translate.google.com)
- Recorder (recorder.google.com)
- RectLabel (rectlabel.com)
- SuperAnnotate (superannotate.com)
- Teachable Machine (g.co/teachablemachine)
- Triple8 (triple8.tv)
- Unsplash-dataset (unsplash.com/data)
- Vertex AI
- Wordcab (wordcab.com)

Hoofdstuk 4

- Depoorter, Dries: The Flemish Scrollers, <https://driesdepoorter.be/theflemishscrollers> (2021); geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- Catchy Content Sneak, Adobe: <https://business.adobe.com/summit/2021/sessions/catchy-content-sneak-gs3-4.html>; geraadpleegd op zondag 13 februari 2022.
- Getting started with using Amazon SageMaker Canvas, <https://docs.aws.amazon.com/sagemaker/latest/dg/canvas-getting-started.html>; geraadpleegd op maandag 14 februari 2022.
- Owens, Simon: Why The Globe and Mail trusts an AI to run its payroll; <https://simonowens.substack.com/p/why-the-globe-and-mail-trusts-an>; geraadpleegd op maandag 14 februari 2022.

- Bloom, Jessica: [Q&A with the Designers of Viral Sensation 'Berghain Trainer'](https://www.format.com/magazine/resources/design/berghain-trainer-website-design); geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- Tilburg University: Deepfakes kunnen op termijn de samenleving ontwrichten, <https://www.tilburguniversity.edu/nl/actueel/persberichten/deepfakes-kunnen-op-termijn-de-samenleving-ontwrichten>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- Gieling, Remy: Deepfakes: wat als Artificial Intelligence je voor de gek houdt?, <https://www.villamedia.nl/artikel/deepfakes-wat-als-artificial-intelligence-je-voor-de-gek-houdt>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- NL AI Coalitie (NLAIC): Deepfakes: gevaar voor de democratie of creativiteit voor iedereen?, <https://nlaic.com/nieuws/deepfakes-gevaar-voor-de-democratie-of-creativiteit-voor-iedereen/>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- Nieuwcheckers: Ik kan het niet laten bullshit te debunken", <https://www.getrevue.co/profile/nieuwscheckers/issues/ik-kan-het-niet-laten-bullshit-te-debunken-942850>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- Gregory, Sam, Cizek Katerina: Just Joking – Deepfakes, Satire, And The Politics Of Synthetic Media <https://cocreationstudio.mit.edu/just-joking>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- Emerce redactie: Deepfakes zijn niet meer te stoppen, <https://www.emerce.nl/nieuws/deepfakes-meer-stoppen>; geraadpleegd op donderdag 17 februari 2022.
- [Factcheck.Vlaanderen](https://factcheck.vlaanderen): Het staat op het net, maar klopt het wel? Vind hier de check!, <https://factcheck.vlaanderen>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- [Factcheck regels](https://dpa-factchecking.com/about/netherlands/#organisatie), <https://dpa-factchecking.com/about/netherlands/#organisatie>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Factcheck Nederland: Wie zijn we? <https://factchecknederland.afp.com/wie-zijn-we>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Burger, Peter: Innovatie in Trollenland: profielfoto's met gezichten uit de computer <https://nieuwscheckers.nl/innovatie-in-trollenland-profielfotos-met-gezichten-uit-de-computer>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Wardle, Claire: Understanding Information disorder, <https://firstdraftnews.org/long-form-article/understanding-information-disorder>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- First Draft – Basic Toolkit – start.me; <https://start.me/p/vjv80b/first-draft-basic-toolkit>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Lesté-Lasserre, Christa, Fake faces created by AI look more trustworthy than real people, https://www.newscientist.com/article/2308312-fake-faces-created-by-ai-look-more-trustworthy-than-real-people/?mc_cid=79bce0ef86; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Heikkilä, Melissa: AI: Decoded: China's deepfake law — Synthetic data — Selling sensitive data for profit, <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/chinas-deepfake-law-synthetic-data-selling-sensitive-data-for-profit-2>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Rathena Instituut: We moeten leren leven met deepfakes, <https://www.rathenau.nl/nl/democratische-grip-op-technologie/we-moeten-leren-leven-met-deepfakes>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.

- Persbericht: EU-ministers akkoord met regelgeving voor digitale diensten en markten, <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/11/24/eu-ministers-akkoord-met-regelgeving-digitale-diensten-en--markten>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- McCarthy, Dan: Anti-deepfake company Truepic authenticates images, rather than detecting fakes, <https://www.morningbrew.com/emerging-tech/stories/2021/09/15/antideepfake-company-truepic-authenticates-images-rather-detecting-fakes>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Lans, Sebastiaan van der: 13 AI-Powered Tools for Fighting Fake News <https://thetrustedweb.org/ai-powered-tools-for-fighting-fake-news>; geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Bayer, Judit, Bitiukova, Natalija, Bárd, Petra, Szakács, Judit, Alemanno, Alberto, Uszkiewicz, Erik : Disinformation And Propaganda – Impact On The Functioning Of The Rule Of Law In The Eu And Its Member States, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608864/IPOL_STU\(2019\)608864_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/608864/IPOL_STU(2019)608864_EN.pdf); geraadpleegd op vrijdag 18 februari 2022.
- Wiersma, Merel: Zevenduizend aanmeldingen voor De Wilde Tuin – NRC, <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/02/23/zevenduizend-aanmeldingen-voor-de-wilde-tuin-a4093113>; geraadpleegd op vrijdag 25 februari 2022.
- Peretti, Mattia: Journalism and statistics team up to detect corruption in Peru, <https://blogs.lse.ac.uk/polis/2021/02/01/journalism-and-statistics-team-up-to-detect-corruption-in-peru>; geraadpleegd op vrijdag 25 februari 2022.
- Colman, Romina: Calculating Corruption: Peru's Ojo Público Creates Tool to Gauge Contracting Risks – Global Investigative Journalism Network, <https://gijn.org/2020/10/19/calculating-corruption-perus-ojo-publico-creates-tool-to-gauge-contracting-risks>; geraadpleegd op vrijdag 25 februari 2022.
- Your rules, our tools, <https://utopiaanalytics.com/utopia-ai-moderator>; geraadpleegd op vrijdag 25 februari 2022.
- Rhetoric – comment moderation tool, demo by Ezra Eeman Mediahuis, https://www.youtube.com/watch?v=qvFUli_YSHk; geraadpleegd op vrijdag 25 februari 2022.

Tools HS4

- AdVerif.ai (adverifai.com)
- Aleph (docs.alephdata.org)
- BlackBird (blackbird.ai)
- Bot Sentinel (botsentinel.com)
- Brickit (brickit.app)
- Catchy Content (business.adobe.com)
- Datashare (datashare.icij.org)
- Deepware (deepware.ai)
- DuckDuckGoose (duckduckgoose.ai)
- FactRank (factrank.org)
- Fact Check Explorer (toolbox.google.com/factcheck/explorer)
- Full Fact (fullfact.org/about/automated)
- Hive (hivemoderation.com)
- Perspective API (perspectiveapi.com)

- Pinpoint (journaliststudio.google.com/pinpoint)
- Reverse Image Search (images.google.com)
- RevEye (<https://chrome.google.com/webstore/detail/reveye-reverse-image-sear/keaacjhehbbapnphnmpiklalfhelgf>)
- Sensity (sensity.ai/deepfakes-detection)
- Sentiment Analysis Tutorial | Cloud Natural Language API, <https://cloud.google.com/natural-language/docs/sentiment-tutorial>
- Truepic (truepic.com)

Hoofdstuk 5

- Cole, Shawn: Do Robots Dream of Podcasting?
<https://blog.pacific-content.com/do-robots-dream-of-podcasting-68c16820b708>; Geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- BBC News: AI narration of chef Anthony Bourdain's voice sparks row, <https://www.bbc.com/news/technology-57842514>; Geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- NPR: Artificial intelligence is being used to digitally replicate human voices, <https://www.npr.org/2022/01/17/1073031858/artificial-intelligence-voice-cloning?t=1649781564423>; Geraadpleegd op dinsdag 18 januari 2022.
- Sparkes, Matthew: DeepMind has made software-writing AI that rivals average human coder (New Scientist), <https://www.newscientist.com/article/2306820-deepmind-has-made-software-writing-ai-that-rivals-average-human-coder>; geraadpleegd op 12 februari 2022.
- Competition-Level Code Generation with AlphaCode: Competition-Level Code Generation with AlphaCode, https://storage.googleapis.com/deepmind-media/AlphaCode/competition_level_code_generation_with_alphacode.pdf, geraadpleegd op 19 februari 2022.
- Field, Hayden: Meet InstructGPT, OpenAI's answer to complaints about toxic language and misinformation in GPT-3, <https://www.morningbrew.com/emerging-tech/stories/2022/01/31/meet-instructgpt-openai-s-answer-to-complaints-about-toxic-language-and-misinformation-in-gpt-3>; Geraadpleegd op maandag 31 januari 2022.
- Nederland – Can AI Kick It – Het AI Songfestival – VPRO, <https://www.vpro.nl/programmas/ai-songfestival/teams/nederland-1.html>; geraadpleegd op maandag 21 februari 2022.
- Carter, Carissa, Stariha, Megan, Schmutte, Kelly: I Love Algorithms — Stanford d.school, <https://dschool.stanford.edu/resources/i-love-algorithms>; geraadpleegd op maandag 21 februari 2022.
- Kok, Bert: Top 5 nieuwe toepassingen van AI: maart – Media Perspectives, <https://mediaperspectives.nl/top-5-nieuwe-toepassingen-van-ai-maart-2022>; Geraadpleegd op donderdag 3 maart 2022

Tools HS5

- Auphonic (auphonic.com)
- Art Breeder (artbreeder.com)
- Copilot (copilot.github.com)
- Copy.ai (www.copy.ai)

- Debuild (debuild.co)
- Descript (descript.com)
- GauGAN2 (gaugan.org/gaugan2)
- Headlime (headlime.com)
- Narrative Device (narrative-device.herokuapp.com)
- Night Cafe (nightcafe.studio)
- OpenAI Playground Beta (beta.openai.com)
- Plask (plask.ai)
- Playform (playform.io)
- Radical (getrad.co)
- Runway ML Labs – (runwayml.com)
- Rytr (rytr.me)
- Sonantic (sonantic.io)
- Snowpixel (snowpixel.app)
- Sudowrite (www.sudowrite.com)
- Ulzard (uizard.io)

Hoofdstuk 6

- Bhattacharyya, Sreejani: Interview with Tulsee Doshi, Google Head of Product – Responsible AI & ML Fairness, <https://analyticsindiamag.com/interview-with-tulsee-doshi-google-head-of-product-responsible-ai-ml-fairness>; geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- Measuring fairness, <https://pair.withgoogle.com/explorables/measuring-fairness>; geraadpleegd op donderdag 20 januari 2022.
- Dataloog podcast: DTL S4A9 De Trends voor AI in 2022,
- <https://open.spotify.com/episode/4ER3Eip28zNPCyI1x3BWkb?si=TpP8hfiDRO6879ua3dYNYA>; geraadpleegd op vrijdag 21 januari 2022.
- Boer, Jeroen de: 4 dingen waar je als ondernemer niet omheen kunt als je succes wilt boeken met kunstmatige intelligentie, <https://www.businessinsider.nl/artificial-intelligence-bedrijf-toepassing>; geraadpleegd op maandag 21 februari 2022.
- Verhagen, Laurens: De deepfakes komen binnen ieders handbereik (en lijken steeds echter) <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/de-deepfakes-komen-binnen-ieders-handbereik-en-lijken-steeds-echter~b18278d1>; geraadpleegd op vrijdag 21 januari 2022.
- TechCrunch: ByteDance's video editor CapCut is the latest to top the US App Store, <https://techcrunch.com/2021/05/24/capcut-bytedance-tiktok>; Geraadpleegd op vrijdag 4 maart 2022.
- Vincent, James: Anonymous Camera is a new app that uses AI to quickly anonymize photos and videos, <https://www.theverge.com/2020/6/11/21280293/anonymize-blur-faces-photos-videos-camera-app-ios>; geraadpleegd op dinsdag 8 maart 2022.
- Copple, Brandon: New in Descript: Transcription in 23 languages!, <https://www.descript.com/blog/article/new-in-descript-transcription-in-23-languages>; geraadpleegd op dinsdag 8 maart 2022
- Mommers, Jelmer, Wijnberg, Rob: Verantwoording: Hoe onze deepfake klimaattoespraak van Mark Rutte tot stand kwam (en waar die op is gebaseerd),

<https://decorrespondent.nl/12846/verantwoording-hoe-onze-deepfake-klimaattoespraak-van-mark-rutte-tot-stand-kwam-en-waar-die-op-is-gebaseerd/1415744814-4527c8cb>; geraadpleegd op dinsdag 8 maart 2022.

- Iperov: DeepFaceLive: Real-time face swap for PC streaming or video calls, <https://www.libhunt.com/r/DeepFaceLive>; geraadpleegd op dinsdag 8 maart 2022.

Tools HS6

- Anonymizer (generated.photos/anonymizer)
- Anonymous Camera (alleen voor iOS)
- Autodraw (www.autodraw.com)
- CapCut – Bytedance (iOS- & Android)
- Cleanup.pictures
- Face Generator (generated.photos/face-generator)
- Fairfake (fairfake.ai)
- Grammarly (grammarly.com)
- Khroma (khroma.co)
- Krisp (krisp.ai)
- LanguageTool (languagetool.org)
- Loyal (loyal.ai)
- Luminar Skylum (skylum.com/luminar-ai)
- Pixelhunter (pixelhunter.io)
- Reals (hourone.auth0.com)
- Synthesia (Synthesia.io)
- WordTune (www.wordtune.com)

Hoofdstuk 7

- Lew, G., & Schumacher, R. M., Jr. (2020). *AI and UX*. Apress.
- Mehta, R. (2022, 29 maart). *The Product Strategy Stack*. Reforge. Geraadpleegd op 20 januari 2022, van <https://www.reforge.com/blog/the-product-strategy-stack>
- TOW (2022, 31 januari). *Executive Summary · Guide to Journalism and Design*. TOW Center. Geraadpleegd op 31 januari 2022, van <https://towcenter.gitbooks.io/guide-to-journalism-and-design/content/>
- *Studio Connect: AI & Media*. (2022, 31 januari). YouTube. Geraadpleegd op 1 februari 2022, van <https://www.youtube.com/watch?v=DseeQXyjLZ4>
- Heikkilä, M. (2022, 9 februari). *AI: Decoded: Algorithmic Accountability Act — Pentagon's AI chief — Labor problems in the Metaverse*. POLITICO. Geraadpleegd op 1 februari 2022, van <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/algorithmic-accountability-act-pentagons-ai-chief-labor-problems-in-the-metaverse-2/>
- Johnson, J. (2022, 17 maart). *Gartner's AI Maturity Model: How AI Can Work for You*. BMC Blogs. Geraadpleegd op 17 maart 2022, van <https://www.bmc.com/blogs/ai-maturity-models>
- Felix (2022, 29 januari). *Kids just have their own language – NOS Digital*. Medium. Geraadpleegd op 14 april 2022, van <https://medium.com/nos-digital/kids-just-have-their-own-language-1b36d7c3f4e5>

Tools HS7

- AIXDesign: AI Ideation Card Deck, (aixdesign.co/cards)
- IBM: AI Essentials Framework & Design Foundations (ibm.com/design/ai)
- Intelligence Augmentation Design Toolkit (futurice.com/ia-design-kit)
- I Love Algorithms' kaartspel (dschool.stanford.edu/resources/i-love-algorithms)
- Machine Learning Canvas (ownml.co)
- Microsoft Human AI eXperience Toolkit (aka.ms/haxtoolkit)
- Google AI Design Patterns, People + AI Research (pair.withgoogle.com/guidebook/patterns)

Hoofdstuk 8

- Van Doorn, M., & Duivestijn, S. (2021). *Echt Nep* (1ste editie). Bot Uitgevers.
- Lauwaert, L. (2021). *Wij, robots* (1ste editie). Lannoo.
- Schnitzler, H. (2021). *Wij nihilisten* (1ste editie). De Bezige Bij.
- Gawdat, M., & Groen, N. (2021). *Griezelig slim*. Uitgeverij Brandt.
- *Deepfakes en de wet*. (2022, 7 januari). Revue. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.getrevue.co/profile/nieuwscheckers/issues/deepfakes-en-de-wet-954550>
- *Beraadslagingsinstrument voor algoritmische systemen (BIAS)*. (2022, 1 januari). Utrecht Data School. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://dataschool.nl/samenwerken/bias/>
- Kluvers, J. (2021, 4 juni). *Bekijk: Vijf vragen over inclusieve algoritmes*. NEMOKennislink. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/vijf-vragen-over-inclusieve-algoritmes/>
- Johnson, K. (2021, 30 januari). *What algorithm auditing startups need to succeed*. VentureBeat. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://venturebeat.com/2021/01/30/what-algorithm-auditing-startups-need-to-succeed/>
- Lauwaert, L. (2021b, november 15). *Waarom een ethische blik op AI ook een duurzame blik moet zijn*. Bloovi. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.bloovi.be/artikels/insights/2021/waarom-een-ethische-blik-op-ai-ook-een-duurzame-blik-moet-zijn>
- Tiku, N. (2021, 2 december). *Google fired its star AI researcher one year ago. Now she's launching her own institute*. Washington Post. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.washingtonpost.com/technology/2021/12/02/timnit-gebru-dair/>
- Reporter, G. S. (2021, 6 december). *For truly ethical AI, its research must be independent from big tech*. The Guardian. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/dec/06/google-silicon-valley-ai-timnit-gebru>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2021, 22 december). *Ethiek*. Onderwerp | RijksAcademie voor Digitalisering en Informatisering Overheid. Geraadpleegd op 14 april 2022, van <https://www.it-academieoverheid.nl/onderwerpen/e/ethiek>
- Benaissa, N. (2021, 5 augustus). *Ook voor AI geldt: vertrouwen is goed, controle is beter*. Bits of Freedom. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://www.bitsoffreedom.nl/2021/08/05/ook-voor-ai-geldt-vertrouwen-is-goed-controle-is-beter>

- Heikkilä, M. (2022a, januari 5). *AI policy in 2022 — Slaughterbots are go — COVID-19 has exposed AI's flaws in hospital*. POLITICO. Geraadpleegd op 12 januari 2022, van <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/ai-policy-in-2022-slaughterbots-are-go-covid-19-has-exposed-ais-flaws-in-hospital-2/>
- Heikkilä, M. (2022b, januari 12). *AI: Decoded: China's algorithmic aspirations — Privacy vs. security — Parliament's AI team takes shape*. POLITICO. Geraadpleegd op 12 januari 2022, van <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/chinas-algorithmic-aspirations-privacy-vs-security-parliaments-ai-team-takes-shape-2/>
- Propp, M. M. A. K. (2021, 29 april). *Machines Learn That Brussels Writes the Rules: The EU's New AI Regulation*. MIAI. Geraadpleegd op 11 januari 2022, van <https://ai-regulation.com/machines-learn-that-brussels-writes-the-rules-the-eus-new-ai-regulation/>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. (2021b, december 22). *Ethiek*. Onderwerp | RijksAcademie voor Digitalisering en Informatisering Overheid. Geraadpleegd op 12 januari 2022, van <https://www.it-academieoverheid.nl/onderwerpen/e/ethiek>
- Algemene Rekenkamer. (2021, 12 april). *Aandacht voor algoritmes*. Rapport | Algemene Rekenkamer. Geraadpleegd op 12 januari 2022, van <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2021/01/26/aandacht-voor-algoritmes>
- Algemene Rekenkamer. (2021a, februari 5). *Wat is het toetsingskader*. Algoritmes | Algemene Rekenkamer. Geraadpleegd op 12 januari 2022, van <https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/algoritmes/algoritmes-toetsingskader/>
- *Tool: The Digital Ethics Compass*. (2022, 12 januari). <https://data-en-maatschappij.ai/tools/tool-the-digital-ethics-compass>. Geraadpleegd op 12 januari 2022.
- UNESCO – *First draft on the recommendation on the ethics of artificial intelligence*. (2022, 12 januari). <https://data-en-maatschappij.ai/beleidsmonitor/unesco-first-draft-on-the-recommendation-on-the-ethics-of-artificial-intelligence>. Geraadpleegd op 12 januari 2022.
- *Wat doet een Digital Ethicist?* (2022, 12 januari). <https://data-en-maatschappij.ai/publicaties/wat-is-een-digital-ethicist>. Geraadpleegd op 12 januari 2022.
- *Lode Lauwaert on*. (2022, 12 januari). [Tweet]. Twitter. <https://twitter.com/LodeLauwaert/status/1427532786936786961>
- Messeman, S. (2022, 12 januari). *Lauwaert maakt zich niet veel zorgen om oprukkende kunstmatige intelligentie*. Trouw. Geraadpleegd op 13 januari 2022, van <https://www.trouw.nl/religie-filosofie/lauwaert-maakt-zich-niet-veel-zorgen-om-oprukkende-kunstmatige-intelligentie~bbc30e21/>
- *Waarom kunstmatige intelligentie niet zonder ethiek kan*. (2022, 13 januari). <https://www.tue.nl/nieuws-en-evenementen/nieuwsoverzicht/16-03-2021-waarom-kunstmatige-intelligentie-niet-zonder-ethiek-kan/>. Geraadpleegd op 13 januari 2022.
- *Mensen, goden en technologie*. (2017, 29 oktober). VPRO. Geraadpleegd op 13 januari 2022, van <https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2017-2018/mensen-goden-en-technologie.html>
- *De inzet van betrouwbare en transparante AI binnen de overheid*. (2021, 15 november). Deloitte. Geraadpleegd op 14 april 2022, van <https://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/publieke-sector/articles/verantwoord-omgaan-met-ai-en-data.html>

- *Journalism, media, and technology trends and predictions 2022*. (2022, 10 januari). Reuters Institute for the Study of Journalism. Geraadpleegd op 13 januari 2022, van <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2022>
- Berg, J. V. D. (2021, 22 december). *Data& De AI Samenleving met Claes de Vreese*. DPG Grow. Geraadpleegd op 14 januari 2022, van <https://www.dpggrow.nl/marketing-strategie/data-driven-marketing/data-de-ai-samenleving/>
- De Jong, S. (2022, 12 januari). 'Je moet met elke vaccinweigeraar in gesprek'. NRC. Geraadpleegd op 17 januari 2022, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2022/01/12/je-moet-met-elke-vaccinweigeraar-in-gesprek-a4078616>
- Levy, S. (2021, 8 november). 'AR Is Where the Real Metaverse Is Going to Happen'. Wired. Geraadpleegd op 18 januari 2022, van <https://www.wired.com/story/john-hanke-niantic-augmented-reality-real-metaverse/>
- Murphy, H. (2022, 18 januari). *Facebook patents reveal how it intends to cash in on metaverse*. Financial Times. Geraadpleegd op 18 januari 2022, van <https://www.ft.com/content/76d40aac-034e-4e0b-95eb-c5d34146f647>
- Tribune, V. (2022, 11 januari). *Open brief aan YouTube-ceo van 's werelds factcheckers: "Treed effectief op tegen desinformatie"*. Site-Knack-NL. Geraadpleegd op 19 januari 2022, van https://www.knack.be/nieuws/wereld/open-brief-aan-youtube-ceo-van-s-werelds-factcheckers-treed-effectief-op-tegen-desinformatie/article-opinion-1821265.html?cookie_check=1649949137
- Media Perspectives. (2021, 30 augustus). *Intentieverklaring voor verantwoord gebruik van KI in de media*. Geraadpleegd op 19 januari 2022, van <https://mediaperspectives.nl/intentieverklaring/#reedsondertekenddoor>
- Kok, B. (2021, 30 maart). *Mediasector schaat zich achter AI-routekaart*. Media Perspectives. Geraadpleegd op 19 januari 2022, van <https://mediaperspectives.nl/mediasector-schaat-zich-achter-ai-routekaart/>
- Heikkilä, M. (2022c, januari 20). *AI: Decoded: Meet Parliament's second AI man — France on the AI Act — Uncovering hidden physical laws*. POLITICO. Geraadpleegd op 20 januari 2022, van <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/meet-parliaments-second-ai-man-france-on-the-ai-act-uncovering-hidden-physical-laws-2/>
- *#Handpicked: de mythes van social media*. (2022, 19 januari). Revue. Geraadpleegd op 24 januari 2022, van <https://www.getrevue.co/profile/fastmoving/issues/handpicked-de-mythes-van-social-media-992621>
- 'We hebben een overtuigend herstelverhaal nodig'. (2018, 12 september). De Groene Amsterdammer. Geraadpleegd op 31 januari 2022, van <https://www.groene.nl/artikel/we-hebben-een-overtuigend-herstelverhaal-nodig>

Hoofdstuk 9

- Roose, K. (2021). *Futureproof*. Penguin Random House.
- Diakopoulos, N. (2019). *Automating the News*. Amsterdam University Press.
- Darling, K. (2022). *The New Breed*. Holt Mcdougal.
- Kok, B. (2022, 27 januari). *De creatieve industrie blijft banenmotor, maar Corona tast wel ecosysteem aan*. Media Perspectives. Geraadpleegd op 27 januari 2022, van <https://mediaperspectives.nl/de-creatieve-industrie-blijft-banenmotor-maar-corona-tast-wel-ecosysteem-aan/>

- DEPT. (2022, januari). *22 TRENDS FOR 2022* (Nr. 1). 22 TRENDS FOR 2022. <https://www.deptagency.com/wp-content/uploads/2022/01/GL-22-Trends-for-2022-2.pdf>
- Media Perspectives. (2022, 24 januari). *Monitor Creatieve Industrie 2021*. Geraadpleegd op 25 januari 2022, van <https://mediaperspectives.nl/publicationdoc/monitor-creatieve-industrie-2021/>
- *Ars Electronica*. (2021, september). *The practice of art and AI*. Hatje Cantz. <https://ars.electronica.art/newdigitaldeal/files/2021/08/artandai.pdf>
- NL AI Coalitie. (2022, 25 januari). *De Kunst van AI voor iedereen. De verbindende kracht van cultuur en media*. Nederlandse AI Coalitie. Geraadpleegd op 25 januari 2022, van <https://nlaic.com/download/de-kunst-van-ai-voor-iedereen-de-verbindende-kracht-van-cultuur-en-media/>
- Vázquez-Herrero, J., Silva-Rodríguez, A., Negreira-Rey, M. C., Toural-Bran, C., & García, X. L. (2022). *Total Journalism*. Springer Publishing.
- Stariha, M. (2020, 1 februari). *I Love Algorithms*. Stanford d.School. Geraadpleegd op 1 februari 2022, van <https://dschool.stanford.edu/resources/i-love-algorithms>
- De Stefano, V. (2022, 7 februari). *The Metaverse is a labour issue*. Social Europe. Geraadpleegd op 10 februari 2022, van <https://socialeurope.eu/the-metaverse-is-a-labour-issue>
- Heikkilä, M. (2022, 9 februari). AI: Decoded: Algorithmic Accountability Act — Pentagon's AI chief — Labor problems in the Metaverse. POLITICO. Geraadpleegd op 10 februari 2022, van <https://www.politico.eu/newsletter/ai-decoded/algorithmic-accountability-act-pentagons-ai-chief-labor-problems-in-the-metaverse-2/>

Hoofdstuk 10

- Crawford, K. (2021). *The Atlas of AI*. Amsterdam University Press.
- Gianfagna, L., Di Cecco, A., & Di Cecco, A. (2021). *Explainable AI with Python*. Springer Publishing.
- Lauwaert, L. (2021c, november 15). *Waarom een ethische blik op AI ook een duurzame blik moet zijn*. Bloovi. Geraadpleegd op 10 februari 2022, van <https://www.bloovi.nl/artikels/insights/2021/waarom-een-ethische-blik-op-ai-ook-een-duurzame-blik-moet-zijn>